

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/5/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201590
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016201590.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): S. Z., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Ghany, posledný trvalý pobyt v krajine pôvodu: D., toho času: Pobytový tábor Rohovce proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, 812 72 Bratislava o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného ČAS: MU-PO-94-27/2016-Ž zo dňa 28.07.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/2/2016-25 zo dňa 13.12.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietla.

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 7SaZ/2/2016-25 zo dňa 13.12.2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím ČAS: MU-PO-94-27/2016-Ž zo dňa 28.7.2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 480/2002 Z. z.“) rozhodol tak, že sťažovateľovi neudelil azyl a zároveň podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu neposkytol doplnkovú ochranu.

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľ dňa 05.05.2016 pred pracovníkmi Oddelenia azylu Policajného zboru, Humenné požiadal o azyl alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany z dôvodu obavy o svoj život, nakoľko v roku 2012 spolu s manželkou a deťmi konvertoval z islamu na kresťanstvo, pričom jeho rodina ako aj komunita, z ktorej pochádza v meste Walewale, v Ghane, sú

moslimského vierovyznania. Sťažovateľ svoje obavy odôvodnil tým, že členovia jeho rodiny ho verbálne napádali, vyhrážali sa mu a hovorili, že mu hrozí smrť za to, že konvertoval na kresťanstvo. Za vyhrotenie situácie popísal sťažovateľ udalosť, kedy prišli k nemu domov jeho dvaja bratia, napadli ho a mučili, a následne po tom, čo sťažovateľ utiekol, mu podpálili dom, čo sťažovateľ zdokumentoval a taktiež zdokladoval pred žalovaným. Po týchto udalostiach sa sťažovateľ spolu s jeho manželkou a deťmi skrývali z dôvodu obavy pred jeho rodinou a moslimskou komunitou. Na Slovensku požiadal sťažovateľ o azyl, príp. poskytnutie doplnkovej ochrany z dôvodu obavy o svoj život v dôsledku konvertovania na kresťanskú vieru. Uviedol taktiež, že študuje na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, Fakulta ekonomiky a manažmentu, kde ho čakajú skúšky, ktoré by chcel absolvovať, aby mohol zabezpečiť lepšiu budúcnosť pre seba a svoju rodinu.

3. Žalovaný rozhodnutie, ktorým neudelil sťažovateľovi azyl a neposkytol doplnkovú ochranu odôvodnil tým, že v danom prípade neboli splnené podmienky udelenia azylu, nakoľko v Ghane v súčasnosti objektívne neprebíha žiaden medzinárodný či vnútroštátny ozbrojený konflikt, v prípade návratu sťažovateľa do krajiny pôvodu nehrozí ani žiadna forma vážneho bezprávia, teda ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného a vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Žalovaný poukázal aj na to, že aby mohla byť osoba považovaná za utečenca, musí preukázať, že sa opodstatnene obáva perzekúcie z rasových, náboženských, národnostných dôvodov, z dôvodov príslušnosti k istej sociálnej skupine alebo z politických dôvodov, či z dôvodov uplatňovania politických práv a slobôd, k čomu v prípade sťažovateľa nedošlo. Dôvody opustenia krajiny pôvodu, sú osobného, resp. ekonomického charakteru. Na základe týchto skutočností žalovaný neudelil sťažovateľovi azyl z dôvodu, že nedošlo k preukázaniu skutočností predpokladaných na jeho udelenie.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote správnu žalobu zo dňa 25.08.2016 (ďalej len „žaloba“). Žalobou sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 220 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“), pričom namietal, že žalovaný nedostatočne posúdil skutkový stav veci potrebný na posúdenie veci, najmä s poukazom na sťažovateľove opodstatnené obavy z prenasledovania z náboženských dôvodov. Mal za to, že mu mal byť poskytnutý azyl, prípadne aspoň doplnková ochrana.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe, zo dňa 14.10.2016 navrhol napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu potvrdiť a teda správnu žalobu zamietnuť. Zotrvával na svojej argumentácii a zdôraznil, že dôvody uvedené sťažovateľom počas pohovoru, nie sú dôvodmi pre udelenie azylu v zmysle § 8 zákona č. 480/2002 Z.z.

II.

Konanie na krajskom súde

6. Krajský súd napadnutým rozsudkom v zmysle ustanovenia § 190 S.s.p. zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-94-27/2016-Ž zo dňa 28.07.2016, ktorým žalovaný v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. neudelil sťažovateľovi azyl a zároveň podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. neposkytol sťažovateľovi doplnkovú ochranu.

7. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku v rozsahu podanej žaloby uviedol:

K žalobnému bodu, podľa ktorého žalovaný nedostatočne posúdil skutkový stav veci vo vzťahu obavy sťažovateľa z prenasledovania z náboženských dôvodov uviedol, že táto námietka nebola dôvodná. Žalovaný vyhľadal a do spisu založil relevantné informácie, obsahovo sa viažuce na dôvody žiadosti o azyl, uvádzané sťažovateľom. Z ich obsahu získal dostatok informácií, potrebných k posúdeniu žalobcovej žiadosti o azyl. Pokiaľ ide o informácie týkajúce sa rešpektovania náboženskej slobody, poukázal na to, že v Správe o medzinárodnej náboženskej slobode 2014 - Ghana sa uvádza, že Ústava zakazuje náboženskú diskrimináciu a stanovuje, že jednotlivci môžu vyznávať a praktizovať akékoľvek

náboženstvo a manifestovať takéto praktiky. Počas pohovoru sťažovateľ ako dôvod žiadosti o azyl uviedol, obavy o svoj život, nakoľko je vierovyznaním baptista, konvertoval z islamu na kresťanstvo, a preto sa cíti byť ohrozený na živote. Z obsahu spisu vyplýva, že nebol nikdy prenasledovaný z dôvodu konvertovania na kresťanstvo, pretože do krajiny pôvodu, do miesta bydliska sa viackrát vrátil, a bez problémov aj vycestoval. Pokiaľ ide o informácie týkajúce sa podpálenia domu jeho bratmi, a on sa skrýval v lese, potom ušiel, pričom do konania doložil fotografie, kde je zachytený spálený dom, z uvedeného možno podľa krajského súdu dôjsť k záveru, že sťažovateľ sa bez obáv vrátil do domu, zdokumentoval dom, a až potom odišiel. Krajský súd poznamenal, že z uvedeného možno dôjsť k záveru, že sťažovateľ nemal obavy z prenasledovania zo strany jeho bratov. Dôvodom, pre ktorý žiadal o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky je jeho konvertovanie a údajné prenasledovanie zo strany rodiny, ktorá je pôvodom moslimská. V tejto súvislosti krajský súd poznamenal, že podľa informácií o Ghane, táto je vnímaná ako jedna z najpokojnejších krajín v Afrike, nie je krajinou intenzívnych, násilných, etnických, náboženských alebo politických konfliktov. Ústava v Ghane zakazuje náboženskú diskrimináciu a stanovuje, že jednotlivci môžu vyznávať a praktizovať akékoľvek náboženstvo. V Severnej oblasti krajiny, odkiaľ sťažovateľ pochádza dominuje islam (60 percent), neboli zaznamenané žiadne správy o medzi náboženskom násilí, ani sa nepodarilo získať informácie o prenasledovaní niekoho členmi rodiny alebo moslimskej komunity za konvertovanie. V súvislosti s touto námietkou krajský súd poznamenal, že sa neuvádzajú ani informácie o tom, že by neúspešní žiadatelia o azyl pri návrate čelili nejakým problémom. V spise žalovaného sú založené informácie o krajine pôvodu sťažovateľa, ktoré sú postačujúce pre rozhodnutie v merite veci. Krajský súd dospel k záveru, že dôvody, pre ktoré sťažovateľ opustil krajinu pôvodu, sú osobného, resp. ekonomického charakteru. Sťažovateľ nespĺnil podmienky na udelenie azylu ustanovené v § 8 alebo 10 zákona č. 480/2002 Z.z., a nespĺnil ani podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13a alebo 13b zákona č. 480/2002 Z.z.

8. Pretože krajský súd nevyhodnotil vznesenú námietku ako dôvodnú, podanú žalobu zamietol.

9. O trovách rozhodol krajský súd s poukazom na § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi náhradu trov konania ako neúspešnému v konaní nepriznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

10. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Sťažovateľ v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. uviedol sťažnostné body, v ktorých zdôvodnil, prečo považuje rozhodnutie krajského súdu za porušujúce jeho práva a zákon, a to tým, že podľa neho krajský súd rozhodol na základe nesprávneho posúdenia veci.

12. V kasačnej sťažnosti uviedol, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav potrebný na vydanie zákonného rozhodnutia z dôvodu, že skutočnosti uvedené sťažovateľom v súvislosti s § 2 písm. d) bod 1 zákona č. 480/2002 Z.z., neboli v rozhodnutí žalovaného dostatočne preskúmané a vyvrátené. Poukázal ďalej na nedodržanie zásady materiálnej pravdy uplatňovanej v správnom konaní a nedostatok zistenia týkajúceho sa bezpečnosti krajiny jeho pôvodu.

13. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti zároveň žiadal o priznanie jej odkladného účinku, nakoľko mu podľa neho hrozí závažná ujma spočívajúca v ohrození jeho života a/alebo zdravia, zo strany jeho rodiny a moslimskej komunity, z dôvodu sťažovateľovho konvertovania na kresťanskú vieru. Odkladný účinok sťažovateľ žiadal aj z dôvodu, že na území Slovenskej republiky vedie súkromný život a nepriznaním odkladného účinku sťažnosti mu vyhostením z územia Slovenskej republiky hrozí závažná ujma spočívajúca v zásahu do jeho práva na súkromný život, pretože práve dokončuje druhý ročník magisterského štúdia na fakulte ekonomiky a manažmentu na Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a chcel by úspešne dokončiť všetky záverečné skúšky.

14. Z uvedených dôvodov navrhol kasačnému súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

B)

15. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že žalobca v priebehu azylového konania nepreukázal také skutočnosti, ktoré by žalovaného oprávňovali vydať rozhodnutie o udelení azylu, resp. poskytnutie doplnkovej ochrany a nepreukázal tak ani v kasačnej sťažnosti, nakoľko v nej poukazoval na dôvody uvedené už v konaní o udelenie azylu. Žalovaný preto vo svojom vyjadrení navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31.05.2017 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

17. V predmetnej veci je potrebné uviesť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu č. k. 7SaZ/2/2016-25 zo dňa 13.12.2016, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobca, sťažovateľ, domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného ČAS: MU-PO-94-27/2016-Ž zo dňa 28.07.2016 o neudelení azylu ako nespĺňajúcej zákonné predpoklady na udelenie azylu, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z pohľadu či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

18. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o azyle) na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Podľa § 2 písm. f) zákon o azyle na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezprávím 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Podľa § 13 ods. 1 zákon o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákon o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13c zákon o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa

podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákon o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu podľa § 13a alebo udelený azyl.

19. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu, (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/41/2009 zo dňa 04.08.2009).

20. Z administratívneho spisu je zrejmé, že sťažovateľ dňa 05.05.2016 pred pracovníkmi Oddelenia azylu Policajného zboru Humenné požiadal o azyl alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany z dôvodu obavy o svoj život kvôli prenasledovaniu v dôsledku jeho konvertovania na kresťanskú vieru, pričom jeho rodina a aj komunita v meste, v ktorom žije, je prevažne moslimského vierovyznania.

21. V spise žalovaného sa nachádzajú informácie o krajine pôvodu získané žalovaným z rôznych žalovaným citovaných zdrojov zamerané na náboženskú situáciu v krajine pôvodu sťažovateľa. Na základe týchto informácií žalovaný nemal za preukázané, že by sťažovateľovi hrozila reálna hrozba prenasledovania zo strany štátnej moci v krajine pôvodu z dôvodu konvertovania z moslimského vierovyznania na kresťanskú vieru. Túto skutočnosť žalovaný odôvodňuje aj poukázaním na Ústavu Ghany, ktorá zakazuje náboženskú diskrimináciu a stanovuje, že jednotlivci môžu uznávať a praktizovať akékoľvek náboženstvo. Žalovaný uviedol, že neboli zaznamenaná žiadne správy o náboženskom násilí, ani sa nepodarilo získať informácie o prenasledovaní niekoho členmi rodiny alebo moslimskej komunity za konvertovanie. Túto skutočnosť krajský súd doplnil tým, že sa neuvádzajú ani informácie o tom, že by neúspešní žiadatelia o azyl pri návrate čelili z tohto dôvodu nejakým problémom. Krajský súd považoval informácie o krajine pôvodu v spise za dostatočné pre rozhodnutie v merite vecí a dospel k záveru, že sťažovateľ nespĺňa podmienky na udelenie azylu z dôvodu prenasledovania pre náboženské vierovyznanie a že sťažovateľ opustil krajinu pôvodu z osobného, resp. ekonomického dôvodu.

22. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že pred krajským súdom namietal nedostatočne zistený skutkový stav žalovaným potrebný na vydanie zákonného rozhodnutia a to z dôvodu, že v jeho prípade bolo naplnené zákonné ustanovenie § 2 písm. d) bod 1, ktorého naplnenia sťažovateľ namieta „prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom“, no v rozhodnutí žalovaného neboli skutočnosti uvedené sťažovateľom dostatočne preskúmané a vyvrátené. S týmto tvrdením sa žalovaný nestotožnil, nakoľko podľa jeho vyjadrenia nedošlo v prípade sťažovateľa k

prenasledovaniu z dôvodov uvedených v § 8 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. s poukazom nepreukázanie reálnej opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určite sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona č. 480/2002 Z.z.

Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa, ktoré spočívali v nedostatočnom zistení skutkového stavu za nedôvodné. V súvislosti s vyššie uvedenou námietkou sťažovateľ taktiež uviedol, že krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav veci a porušil tým zásadu správneho konania podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku „správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.“ Kasačný súd v tomto bode poukazuje na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu (napr. rozsudok sp. zn. 1Sžo KS 124/2005 zo dňa 23.1.2007, tiež rozsudok sp. zn. 8Sža/34/2009 zo dňa 01.07.2009), v ktorom najvyšší súd uviedol: „povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodit', že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.“

Z administratívneho spisu je zrejmé, že v predmetnej veci sa žalovaný zaoberal skutočnosťami uvedenými sťažovateľom, ako dôvodmi pre udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany, na čo poukázal aj krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu. Keďže je žalovaný v prípade konania o azyle viazaný dôvodmi, ktoré uvedie žiadateľ o azyl počas konania, na základe obsahu administratívneho spisu má kasačný súd za dostatočne preukázané, že žalovaný sa zaoberal dôvodmi na udelenie azylu, ktoré uviedol sťažovateľ, a žalovaný dostatočne (v rozsahu dôvodov žiadosti o azyl) zistil skutkový stav tak, aby bolo možné spoľahlivo rozhodnúť v merite veci, teda nedošlo k porušeniu zásady materiálnej pravdy.

24. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že jeho obava z prenasledovania v krajine pôvodu z dôvodu jeho konvertovania na kresťanstvo je opodstatnená, pričom predložil viaceré informácie o náboženskej situácii v krajine jeho pôvodu.

25. Krajinou pôvodu sa v zmysle ustanovenia § 2 písm. k) zákona o azyle rozumie „štát alebo štáty, ktorých je cudzinec štátnym občanom alebo v prípade osoby bez štátnej príslušnosti štát jej posledného bydliska.“

Podľa § 2 písm. l) zákona o azyle je „bezpečnou krajinou pôvodu stabilný právny štát s demokratickým zriadením, ktorého je cudzinec štátnym občanom, alebo ak ide o osobu bez štátnej príslušnosti, štát jej posledného bydliska,

1. v ktorom štátna moc ochraňuje ľudské práva a základné slobody) <. a zabezpečuje ich dodržiavanie,
2. ktorý jeho občania alebo osoby bez štátnej príslušnosti s bydliskom v tomto štáte vo všeobecnosti neopúšťajú z dôvodov uvedených v § 8 alebo § 13a,
3. ktorý ratifikoval a dodržiava medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách a
4. ktorý umožňuje činnosť právnických osôb dohliadajúcich na dodržiavanie ľudských práv v krajine.“

V nariadení vlády Slovenskej republiky č. 716/2002 Z.z., ktorým sa vydáva zoznam bezpečných tretích krajín a krajín pôvodu, je krajina pôvodu sťažovateľa - Ghana, považovaná za bezpečnú. Ghana je považovaná za bezpečnú krajinu pôvodu nielen podľa Slovenskej republiky, ale aj podľa iných krajín

Európskej únie, napr. Francúzska či Bulharska, ako je uvedené v Zozname Európskej únie týkajúceho sa bezpečných krajín pôvodu (dostupné na: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/2_eu_safe_countries_of_origin_sk.pdf dňa 19.5.2017).

26. Nakoľko Slovenská republika považuje Ghanu za bezpečnú krajinu pôvodu a sťažovateľ nepreukázal, že v jeho prípade existujú také skutočnosti o tejto krajine pôvodu, ktoré by preukazovali opodstatnenosť obavy sťažovateľa o svoj život prenasledovaním v dôsledku konvertovania na kresťanskú vieru zo strany krajiny pôvodu, kasačný súd námietku sťažovateľa, týkajúcu sa nedostatkov k zisteniu ohľadne bezpečnosti krajiny jeho pôvodu považoval za nedôvodnú.

27. Kasačný súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že na základe uvedeného skutkového stavu sa v prípade sťažovateľa jedná o obavy z prenasledovania najmä jeho rodinou, v dôsledku vyrážok, mučenia či podpálenia sťažovateľovho domu. Tieto obavy o ohrozenie života a zdravia zo strany rodinných príslušníkov nespĺňajú podmienky v zmysle ustanovenia § 8 zákona o azyle nakoľko ide o problém so súkromnými osobami, pričom kasačný súd poukazuje na skoršiu judikatúru najvyššieho súdu (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1Sža 17/2008 z 19.08.2008), z ktorého vyplýva:

„Problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa účinnej ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi.“

28. Udelenie azylu je podľa § 8 zákona o azyle viazané na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti, ktorá je bližšie špecifikovaná v § 2 písm. d) zákona o azyle. V prípade sťažovateľa však neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by mohli byť subsumované pod pojem prenasledovanie, tak ako to upravuje zákon o azyle. Zo samotnej podstaty azylového práva vyplýva, že sa jedná o špecifický právny inštitút, na základe ktorého sa poskytne adekvátna ochrana len tej fyzickej osobe, ktorá spĺňa zákonom stanovenú podmienku.

29. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn.: 1Sža 17/2008 z 19.8.2008 napokon vyplýva, že „Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu“.

30. Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle § 8 zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť.

31. Sťažovateľ vo svojej žiadosti zo dňa 05.05.2016 požiadal o udelenie azylu, resp. o poskytnutie doplnkovej ochrany.

Podmienky na udelenie doplnkovej ochrany vymedzuje ustanovenie § 13a zákona o azyle a to nasledovne: „Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.“

V zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle sa rozumie „vážnym bezpráviom“:

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,

2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo

3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.“

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrany, kasačný súd odkazuje na definíciu zmyslu a účelu doplnkovej ochrany v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/77/2010 zo dňa 12. októbra 2010, z ktorého vyplýva, „Zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelení či neudelení doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať“.

V predmetnej veci neboli ani podľa kasačného súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver žalovaného, (ktorý nachádza oporu vo vykonanom vo vykonanom dokazovaní ohľadne posúdenia situácie v oblasti, z ktorej sťažovateľ pochádza), uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Z vyššie uvedených dôvodov považuje kasačný súd výrok rozhodnutia žalovaného o neposkytnutí doplnkovej ochrany pre nesplnenie zákonných podmienok uvedených v § 13a zákona o azyle za súladné so zákonom, pričom námietky sťažovateľa vo vzťahu k rozhodnutiu žalovaného v tejto časti, resp. rozsudku krajského súdu považuje za nedôvodné.

32. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

33. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti zároveň žiadal o priznanie jej odkladného účinku, nakoľko mu hrozí závažná ujma spočívajúca v ohrození jeho života a/alebo zdravia, zo strany jeho rodiny a moslimskej komunity, z dôvodu sťažovateľovho konvertovania na kresťanskú vieru. Odkladný účinok sťažovateľ žiadal aj z dôvodu, že na území Slovenskej republiky vedie súkromný život a nepriznaním odkladného účinku sťažnosti mu vyhostením z územia Slovenskej republiky hrozí závažná ujma spočívajúca v zásahu do jeho práva na súkromný život, pretože práve dokončuje druhý ročník magisterského štúdia na fakulte ekonomiky a manažmentu na Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a chcel by úspešne dokončiť všetky záverečné skúšky.

34. Kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietol, hoci jeho priznanie by nebolo v rozpore s verejným záujmom, nakoľko preskúmaním spisového materiálu nedospel k záveru, že by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila žalobcovi závažná ujma. Kasačný súd s poukazom na závery vyššie uvedené mal za preukázané, že sťažovateľ nesplnil podmienky dané § 8 zákona o azyle a nebolo preukázané, že v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu, by mu hrozilo vážne bezprávie v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle. Kasačný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že pobyt a štúdium sťažovateľa na území Slovenska nie je dôvodom na udelenie azylu a inštitút azylu neslúži k legalizácii pobytu žiadateľa o azyl. Vo svetle uvedeného kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 1, 2 S. s. p. v spojení s ustanovením § 188 S. s. p. zamietol.

35. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému ich nepriznal, leto to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky § 168 S.s.p.).

36. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.